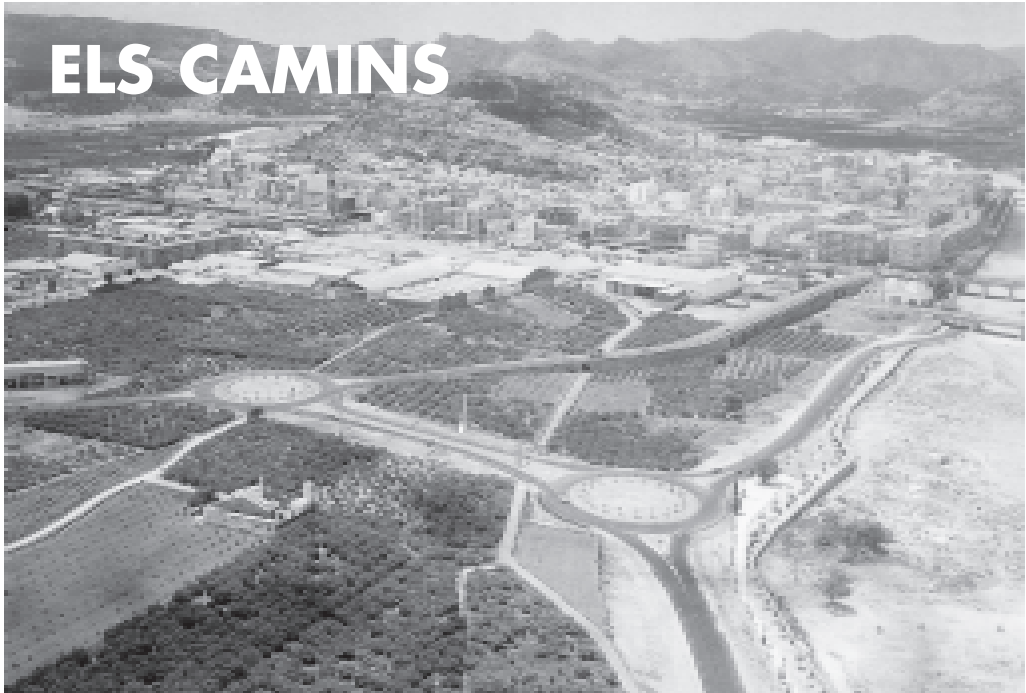

ELS CAMINS

Camins i carreteres. Sèquies i motors. Les tres partides: Montíber, La Vila i Gausa.
Vista general del casc antic de Sagunt. Foto: AJUNTAMENT DE SAGUNT

En haver presentat el terme de Sagunt, hem considerat adequat descriure la xarxa de camins amb la finalitat de convidar el lector a caminar pel terme que és ara ple del flaire de flor de ta ronger, ara de romaní o tímor, ara de brisa marina,... Calceu-vos bé, perquè amb l'ajuda dels plànols i orientacions que vos donem podreu recórrer el terme i estem convençuts que en quedareu satisfets i que en gaudireu.

Camins de Gausa venien,
el Riu pujaven fervents,
camins a la platja duien
dels alturons al Grau Vell,
Montíber, La Riff, Ponera,
Gausa, Oliva, La Bairent,
Palmosa, Maresme, Setha,
Pla d'En Bou, Almudafer,
Sant Cristòfol, Puig de Pasques,
Cabanyal i el Colomer,
i recolza en sa flora
coronada de merlets
la vila Arse, Saguntum,
Morvedre del meu voler.

Davant de la vila nostra
es revifa el sentiment:
qui la trenca i no l'estima
ser fill d'ella no ho mereix.
Ella creava poetes,
músics, sants i campaners;
ella acollia de sempre
gent veïna i forasters.
Ella cantava al cel blau
amb aquest dolç meu accent,
ella recolzada al riu
aigua clara duia i peix
i ella el Circ despert portava
on dorm ara pels diners.
Casals i pedres picades,
la Sang Vella i vells carrers,
la Juderia, Antigons,
el Calvari i els xiprers,
veïnat de Sant Ramon,
Santa Anna, nostre convent!
sagrari de nostra Mare,
la Verge del Bon Succés.
Pedres Blaves, Clot del Moro,
camí que porta a Petrés,
l'Asil, l'Ermita, lo mur,
Na Marzena temps florent,

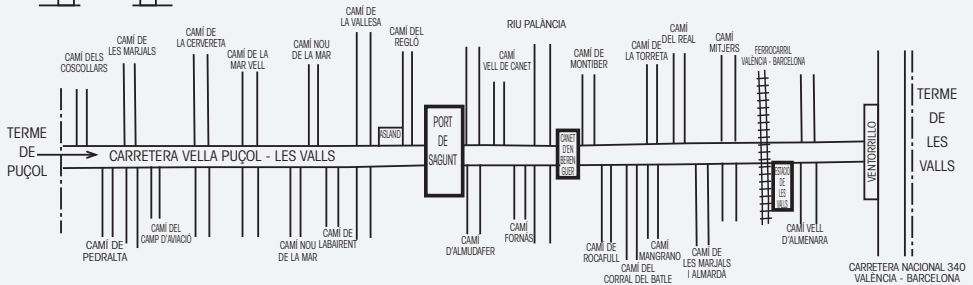
Sant Miquel i les Penyetes,
la Trinitat i el Remei;
el Salt, el Camp, l'Olleria,
Raseta i Calvari Vell,
el Raval, Sant Salvador
casal nostrat i fervent,
carretera, cementeri,
l'estació del meu tren.
Camí de la Mar, taronges,
la taronja els magatzems,
la Cisterna, les murades,
i damunt de tot Castell,
balcó ben ample de l'ànim
des de la mar a Gilet,
des d'Almenara a Diana
i del cel al pensament.

La Peña Esvaradora,
i el Teatre renaixent,
el Cantal Gros, matapuça,
ortigues i tramussers,
les Oliveres de Puro,
les coves, els Tres Pouets,
les torres i els murs que abracen
les cases i els garrofers.
Santa Anna i el «Dos de Mayo»,
i davant l'Hort del Marqués,
la Sèquia de la vila,
un molí i el moliner;
Aqüeducte i Ciutadela,
la de Trenta, el Safraner,
la Mangranera, la Cuca,
del Forn del Racó el forner
i el pa aquell ben cuit en llenya
d'anys de racionament...

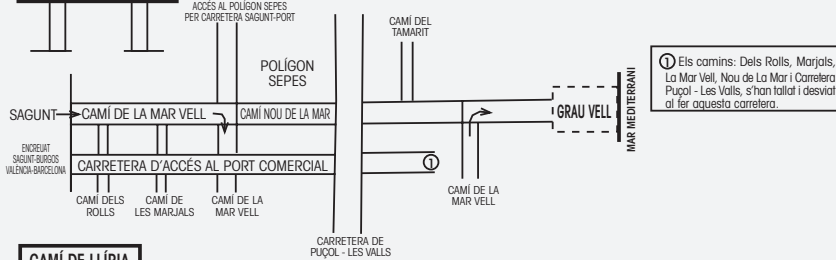
...Deture's así la pensa,
ature's el pensament,
Sagunt, i ja va dit tot,
Morvedre, tu, poble meu!

PRINCIPALS CAMINS DEL TERME

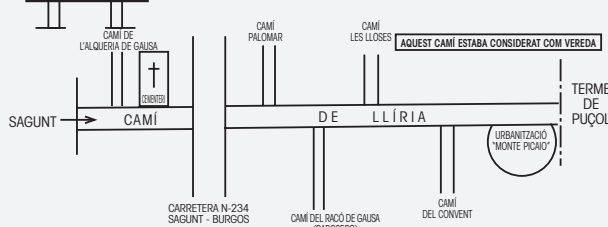
CARRETERA COMARCAL PUÇOL - LES VALLS

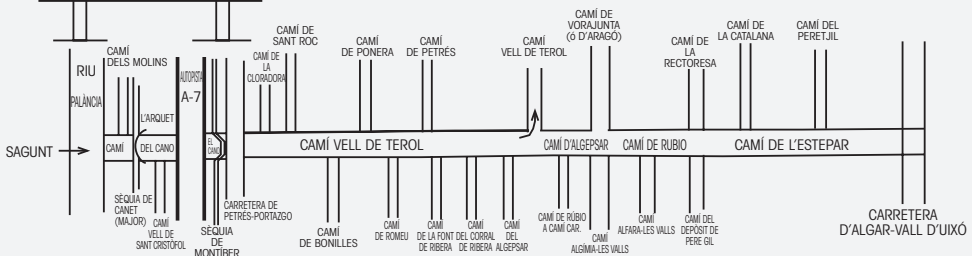
CAMI DE LA MAR VELL

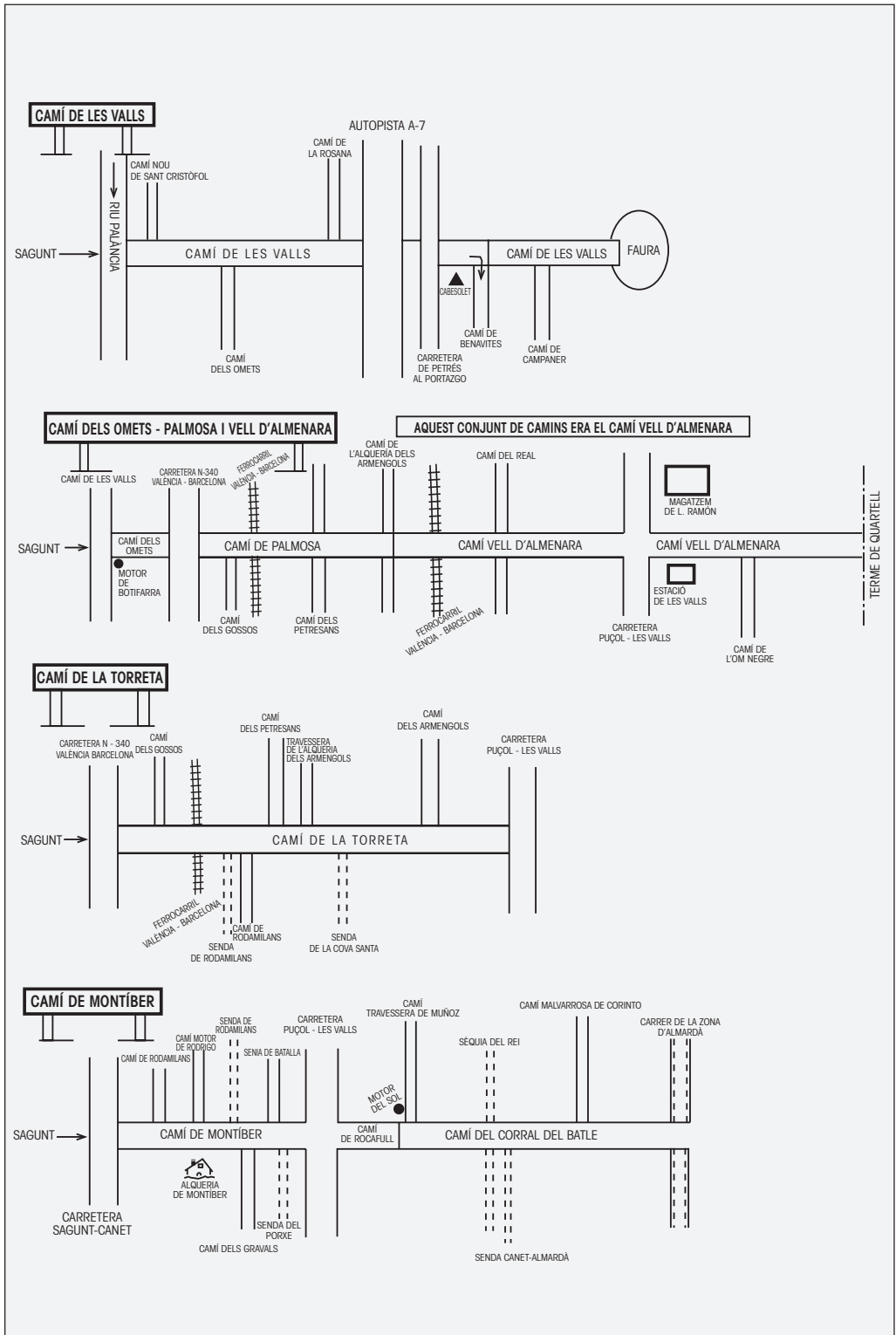

CAMI DE LLÍRIA

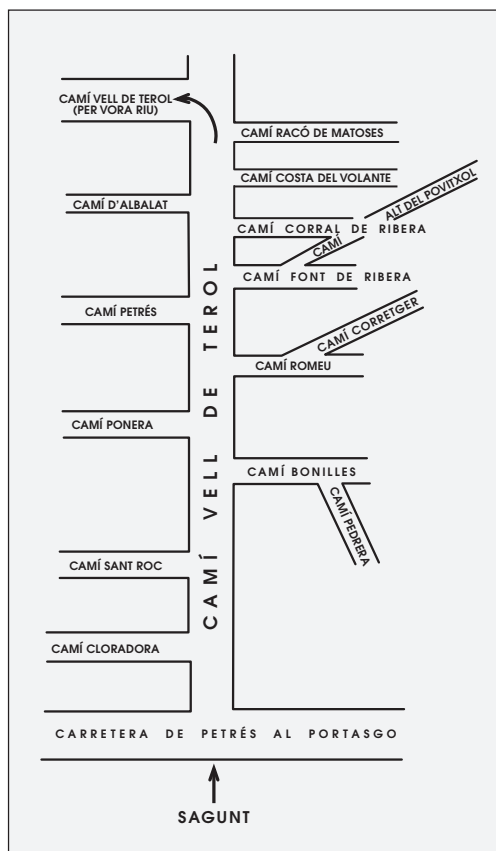

CAMI VELL DE TEROL - RÚBIO - ESTEPAR

CAMÍ VELL DE TEROL

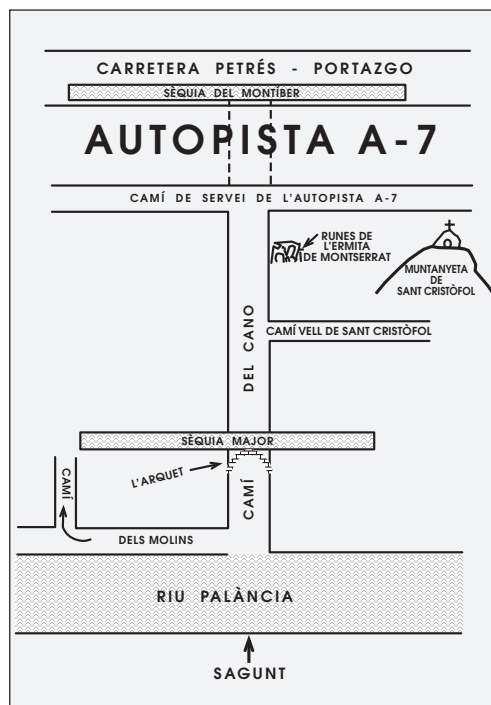

El camí comença en la ciutat, en la plaça de l'Algepsar, que és on es trobava la Porta de Terol. Seguirem el carrer de Terol i passarem per enfront de l'Asil dels Vells fins arribar al riu, on es trobava l'ereta de Porriri. Creuarem el riu i iniciarem el camí Vell de Terol pròpiament, que ascendeix paral·lel pel barranc del Cano o de Bonilles. El nom Cano ve pel sífo que la sèquia de Montíber fa per salvar el camí. En el lloc conegut com el Cano, es creuaven tradicionalment el camí que ens ocupa i el camí de Petrés-Portasgo. En l'actualitat, però, incideix en aquest mateix punt el pas de l'autopista A-7, fet que el camí Vell de Terol la creua per una indignant claveguera. Des d'aquest punt, des del Racó de Matoses, el camí voreja Ponerà pel nord fins arribar al terme d'Albalat.

El camí Vell de Terol fa d'eix principal al qual conflueixen els de Cloradora, Sant Roc, Bonilles,

Pedrerà, Ponerà, Romeu, Corretger, Petrés, Font de Ribera, Corral de Ribera, Alt del Povitxol i Costa del Volante. El camí Vell de Terol va cap al terme d'Albalat. A partir del camí Racó de Matoses i fins a la carretera de Torres Torres a Quart es diu camí de l'Algepsar.

CAMÍ DEL CANO

L'Arquet. Principi del camí del Cano.
Foto: EVA VELA/MARC FERRI

Es coneix com camí del Cano el tram de camí de Terol que va des de l'Asil dels Vells a la carretera Petrés-Portasgo. En el seu inici, a l'altra banda del riu, es troba l'Arquet, que és un aqüeducte de la sèquia Major i al final les restes de l'antiga ermita de Montserrat. D'aquest tram naixen el camí dels Molins i el camí Vell de Sant Cristòfol.

CAMÍ DELS MOLINS

Comença en el camí del Cano on desemboca el barranc de Bonilles i pel llit del riu al marge esquerre aplega front la pressa de Sagunt i doblant a la dreta es on oficialment comença el camí dins el polígon 48. Va cap a Petrés i en ell està situat el torn on pren l'aigua la sèquia de la Vila de la sèquia Major. Prop del camí es troba el primer molí. En aplegar a la A-7 està tallat i per continuar s'agafa el camí de servei en direcció al riu. Es passa per baix del pont i es pren el camí de servei a l'altra banda de la A-7. Amb direcció al Cano s'aplega a la sèquia Major on trobarem el segon molí i de nou es prendrà el camí cap a Petrés fins arribar al límit del terme.

Antigament aquest camí es coneixia amb el nom de Petrés. També es troba la senda de Petrés que va paral·lela a la sèquia de la Vila, per la dreta des del riu fins al torn a prop del primer molí i una altra senda va al camí Nou de Sant Cristòfol passant per l'Arquet.

CAMÍ VELL DE SANT CRISTÒFOL

Comença en el camí del Cano (en el polígon 49) i acaba en la muntanyeta de Sant Cristòfol. Fa uns anys, la senda de Sant Cristòfol, que va del riu al camí que ens ocupa, es va fer camí el tram que va des del camí a la Cagadora de Xiverri, deixant senda des d'aquest punt fins la sèquia Major o de Canet.

CAMÍ DE LA CLORADORA

És el primer camí que comença a l'esquerra en el camí Vell de Terol dins del polígon 1 i va en direcció a la muntanya de Ponera. Acaba en el mateix

polígon, a la vessant nord de la muntanya per on passa l'aqüeducte de l'aigua de Soneja. S'anomena camí de la Cloradora perquè al final del camí es troba el lloc on es posava el clor a l'aigua potable de Sagunt.

CAMÍ DE PONERA

Comença en el camí Vell de Terol, al marge esquerre. Va cap a la muntanya de Ponera, de la qual reb el nom. Acaba en el camí de Petrés. Tot el recorregut el fa pel polígon 1.

CAMÍ DE SANT ROC

És un camí situat a uns 50 metres més amunt del col·legi Sant Vicent Ferrer, cap a l'esquerra i transcorre tot ell pel polígon 1.

CAMÍ DE BONILLES

Comença uns 100 metres més amunt del camí de Sant Roc, però naix del marge dret del camí Vell de Terol. Creua el barranc de Bonilles, passa per davant les casetes conegudes com les Tres Maries, continua en direcció nord pel polígon 20 fins les rodalies del lloc conegut com la caseta de Pésol.

CAMÍ DE LA PEDRERA

Comença en el camí de Bonilles en el marge dret i va en direcció a la pedrera del Salt del Llop, o del Ferroland. Abans d'aquesta explotació industrial, el camí pujava fins al cim de la muntanya i, vorejant el mateix cim, s'aplegava a una petita pedrera fora de servei que s'anomenava la pedrera de Santa Maria, nom que rebia perquè proporcionà pedra per a la construcció de l'església de Santa Maria de Sagunt. Tot el camí i la pedrera es troben al polígon 20.

CAMÍ DE PETRÉS

Comença entre els polígons 1 i 2 a l'esquerra del camí Vell de Terol, en el lloc conegut com els

Quatre Camins i acaba al camí de Petrés a Albalat, també conegut com camí dels Forasters.

CAMÍ DE ROMEU

Comença a la dreta del camí Vell de Terol al polígon 20, va cap al nord, cap a la muntanya que li dona nom, la muntanya de Romeu, terreny que era propietat i/o serví de refugi al guerriller Romeu en la Guerra del francès. No se'n ix del polígon. A aquest camí se li coneixia també per camí de les Rodes, perquè al principi hi havia unes rodes de carro.

CAMÍ DEL CORRETGER

Al polígon 20 i a partir del camí de Romeu naix el camí del Corretger, que passa pel pla del Corretger prop del terme de Benifairó i acaba a la Font de Ribera.

CAMÍ DE LA FONT DE RIBERA

Comença a la dreta del camí Vell de Terol entre els polígons 3 i 20. Ix del nostre terme després d'haver deixat la font de Ribera a la seua esquerra, continua per la dreta, entre els polígons 18, 19 i 20, i entra al terme de Benifairó.

CAMÍ DEL CORRAL DE RIBERA

Comença a la dreta del camí Vell de Terol, entre els polígons 3 i 4. Acaba al camí del Povitxol, entre els mateixos polígons que transcorre.

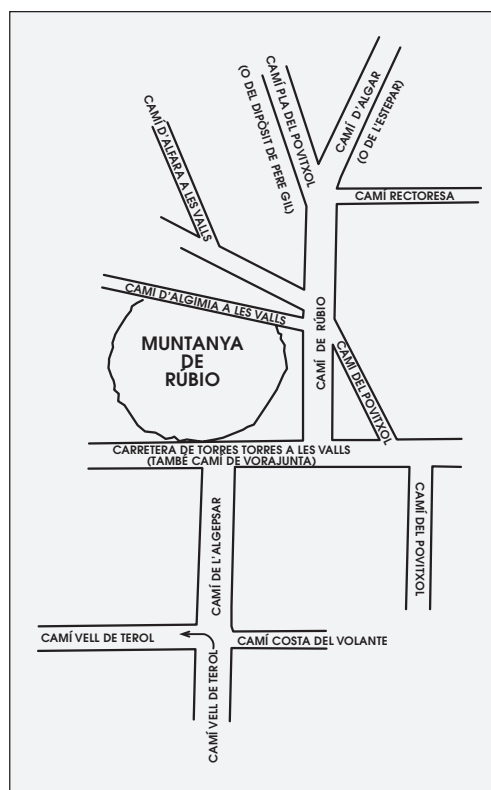
CAMÍ D'ALBALAT

Al peu de la Costa del Volante i al marge esquerre comença aquest camí i als pocs metres es posa dins el terme d'Albalat.

CAMI ALT DEL POVITXOL

Antigament hi havia una senda que unia el camí de la Font de Ribera amb la subpartida del

Povitxol. El pas del temps, i les necessitats de comunicació de tot els racons del nostre terme, han fet que aquesta senda haja esdevingut en camí.

CAMÍ DE LA COSTA DEL VOLANTE

Al mateix cim de la Costa del Volante i a la part dreta està aquest camí per on s'accedeix a tota una sèrie de propietats al peu de les muntanyes de Sabató i Penya Negra. Quasi bé enfront de l'entrada és on es desvia el camí Vell de Terol vorejant el marge del riu Palància amb direcció a les terres altes d'Aragó.

CAMÍ DE L'ALGERSAR

Al mateix punt on es desvia el camí Vell de Terol fins al llit del riu Palància, comença el camí i acaba en el de Vorajunta. Aquesta circumstància no es massa coneguda, doncs popularment es creu que

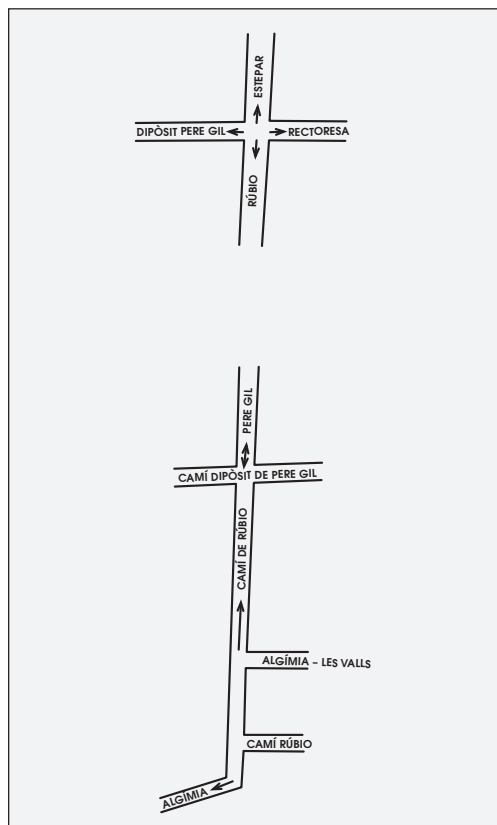
es una continuació del camí Vell de Terol, quan aquest acaba en el camí de Vorajunta, també conegut com carretera de Torres Torres a les Valls.

CAMÍ DE RÚBIO

Arranca al camí de Vorajunta a la vessant de la muntanya de Rúbio. El topònim Rúbio ve del nom d'un propietari de Sagunt. Voreja aquesta muntanya fins trobar-se amb el camí del Povitxol. També s'hi pot accedir venint pel camí del Corral de Ribera.

CAMÍ DEL POVITXOL

Comença al terme de Quart i entra al de Sagunt pels polígons 18 i 19. Creua el pla del Vicari i el camí de Vorajunta per endinsar-se després en la zona del Povitxol d'on reb el nom. També s'hi pot accedir venint pel camí del Corral de Ribera.

CAMÍ DE L'ESTEPAR (O D'ALGAR)

Ix del camí de la Rectoresa, junt al camí de Rúbio, i aplega fins la carretera d'Algar a la Vall d'Uixó. Per aquesta circumstància també se li coneix com camí d'Algar. Comença als polígons 10 i 14 i acaba en els 9 i 11.

CAMÍ DE LA RECTORES A

Comença entre els polígons 14 i 15, al lloc on acaba el camí del dipòsit de Pere Gil i a prop del camí-barranc de la Catalana, eixint entre els mateixos polígons fins entrar al terme de Quart.

CAMÍ D'ALGÍMIA A LES VALLS

Procedeix d'Algímia i pel camí de Càrcer aplega al límit dels polígons 7 i 16. Des d'allí aplega al camí de Rúbio. Se li coneix també com camí de Rúbio, de Càrcer o d'Algímia segons siga aquell que l'anomena.

CAMÍ DEL DIPÒSIT DE PERE GIL

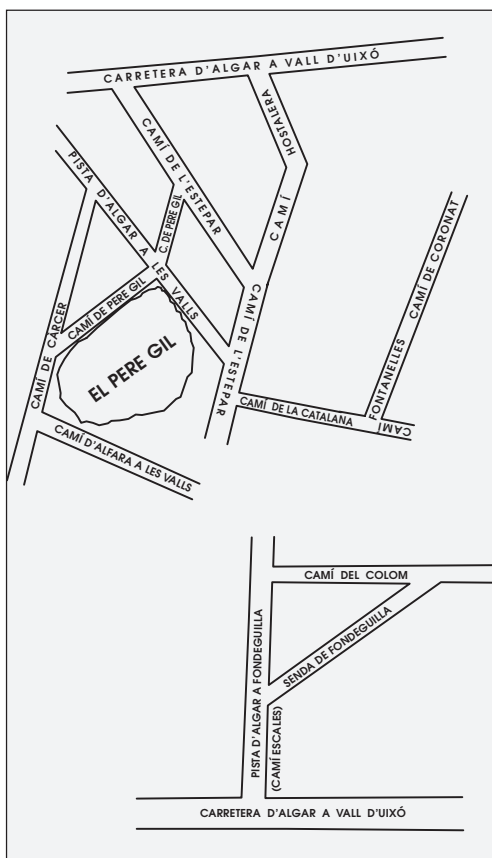
Procedeix d'Alfara, entra al terme de Sagunt entre els polígons 8 i 9. Creua el camí de Càrcer i en aplegar a la divisòria dels polígons 10, 16 i 14, 15 es junten els camins de Rúbio i Estepar. Fins a aquest punt se li coneix amb la denominació titular i a continuació és el camí de la Rectoresa.

CAMÍ DE CÀRCER (O D'ALFARA A LES VALLS)

Procedeix del terme d'Alfara i entra en el terme de Sagunt pels polígons 6, 7 i 8. Acaba a l'encreuament amb el camí del Dipòsit de Pere Gil. D'ací fins al camí de l'Estepar se li anomena de Pere Gil.

CAMÍ DE PERE GIL

És com acabem de dir, la continuació del camí de Càrcer a partir de l'encreuament d'aquest al del

Dipòsit de Pere Gil, entre els polígons 9, 10 i acaba en el camí de l'Estepar entre els polígons 9, 10 i 12.

CAMÍ DE LA CATALANA

Comença en el camí de l'Estepar entre els polígons 12, 14 i acaba en el camí de Fontanelles entre els polígons 13, 14.

CAMÍ DE FONTANELLES

Entra al terme de Sagunt procedent de Quart pels polígons 13-14 i va cap a la Vall d'Uixó i en arribar als polígons 12-13, al pla de l'Algepsar, la continuació se li anomena camí de Coronat. Als conjunts dels dos camins se'ls coneix com camí Vell de la Vall d'Uixó a les Valls.

CAMÍ DE CORONAT

Ix del terme de Quart a Sagunt pels polígons 12-13. Segueix fins el terme de la Vall d'Uixó vorejant pràcticament el barranc de l'Arquet. Aquest camí serveix de divisòria dels polígons 12-13.

CAMÍ DE L'HOTALERA

Partint del camí de l'Estepar entre els polígons 10-12, segueix en direcció a la carretera comarcal d'Algar a la Vall d'Uixó. Tot el seu recorregut serveix de divisòria del polígon 12 amb el 9-10.

CAMÍ D'ALGAR A LES VALLS

Des de la carretera d'Algar a la Vall d'Uixó ix cap a Sagunt buscant la carretera de Torres Torres a les Valls travessant les subpartides de l'Estepar i Pere Gil fins arribar a la de Rúbio. Pel seu trajecte va prenent diferents noms: camí del Pere Gil, Hostalera, Rúbio i Estepar. Les transformacions agrícoles han anat modificant la seua trajectòria encara que no la seua finalitat que consistia i consisteix a connectar les dues carreteres comarcals.

CAMÍ D'ESCALES

Comença a la carretera d'Algar a la Vall d'Uixó en el polígon 11, junt al terme d'Alfara i acaba al terme d'Algar. En aquest camí es troba el campament de colònies les Escalles. En temps antics s'anomenava camí Vell d'Algar.

CAMÍ DEL COLOM (O SENDA DE FONDEGUILLA)

Ix del camí d'Escalles al polígon 11 i va cap al terme de Fondegulla on acaba. També existeix una senda que va del camí d'Escalles fins buscar el camí del Colom, passant per les rodalies de la cova del Colom. Se li coneix també com senda de Fondegulla. El camí del Colom és conegut com ronda d'Algar a Fondegulla.

CAMÍ DE LES VALLS

Principi del camí de les Valls, abans de fer el pont Bru i Vidal.

Foto: EVA VELA/MARC FERRI

Comença en la zona escolar al final del carrer Cronista Bru i Vidal, entre els polígons 50 i 60. Segueix en direcció nord-est i després de recórrer uns 2 quilòmetres entre tarongers, aplega a la cruïlla amb l'autopista A-7 pel punt conegut com el Portasgo. Per baix de la A-7 trobarem la carretera comarcal de Petrés a la N-340. En recórrer uns 100 metres a l'esquerra per la mateixa comarcal, prendrem una desviació cap a la dreta en direcció a les Valls. Abans de la construcció de l'autopista, la cruïlla es produïa amb la carretera de Petrés i amb això s'ha enredrat el nuc, que per altra banda es troba a escassos metres de la N-340. El camí de les Valls ix del nostre terme entre els polígons 20-21 i entra en el de Benifairó per les rodalies de Faura.

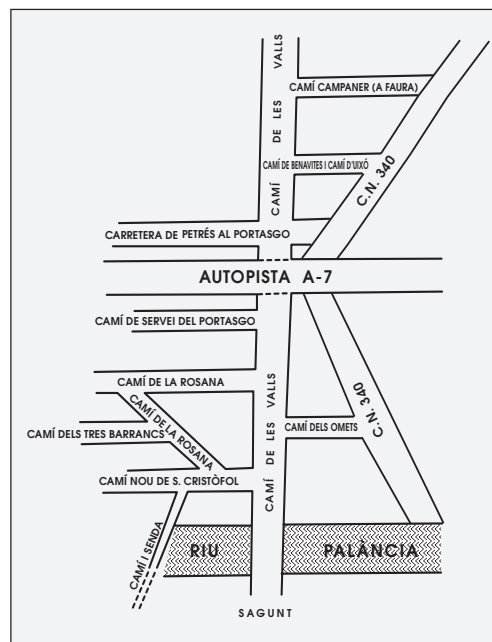
CAMÍ NOU DE SANT CRISTÒFOL

Comença al camí de les Valls només creuar el pont sobre el riu Palància, a l'esquerra d'aquest camí just on es troba avui el Trinquet Comarcal. Creua les séquies de Canet i Montíber i acaba al

camí de servei de la A-7 junt a la muntanyeta de Sant Cristòfol. A uns 100 metres a l'esquerra del seu tram final es troba el col·legi d'ensenyament especial Sant Cristòfol. Aquest camí també es coneixia antigament per camí Fondo o de la Figuera. Es deia Fondo perquè començava al llit del riu i des d'ací fins a l'actual trinquet anava molt baix o fondo respecte de la superfície de la terra cultivada. Se li deia de la Figuera perquè en eixir del riu i en el tram més baix hi havia una figuera a uns 3 metres del firme del camí. Es dona la circumstància que des de Petrés al Portasgo només es pot creuar per dalt de l'A-7 pel pont junt a la muntanyeta de Sant Cristòfol. A uns 100 metres més amunt d'on comença el camí de la Rosana prendrem a l'esquerra un camí entre tarongers que dona accés a uns horts i, després de convertir-se en senda, que va sempre a poca distància de la sèquia Major, aplega al lloc conegut com l'Arquet, al camí del Cano, on baixa fins al llit del barranc, torna a pujar pel costat de l'Arquet i continua junt a la sèquia fins aplegar al camí dels Molins on acaba.

CAMÍ DE LA ROSANA

Comença en el camí Nou de Sant Cristòfol al punt on aquest creua la sèquia Major (o de Canet).

Va cap a les Valls, segueix la seua trajectòria pel polígon 50, acaba en el camí de les Valls front a la finca coneguda com la Catedral. Des d'aquest camí ix el del Pla de Maresme-Tres Barrancs.

CAMÍ DEL PLA DE MARESME-TRES BARRANCS

Torre de Roc. Foto: EVA VELA/MARC FERRI

Comença en el de la Rosana dins el polígon 50. Antigament creuava la carretera de Petrés-Portasgo i entrava al polígon 20 en direcció a la subpartida de Tres Barrancs, el que avui és l'accés al col·legi Adventista. A conseqüència de la construcció de la A-7, en aplegar a aquesta el tallaren a l'alçada del camí de servei de Sant Cristòfol al Portasgo. Actualment per aplegar a la fi del camí s'ha d'anar pel Nou de Sant Cristòfol, creuar la A-7 i després prendre la carretera de Petrés al Portasgo en direcció les Valls i, en aplegar a l'accés del col·legi dels Adventistes, es pren la direcció dels Tres Barrancs dins el polígon 20. En aquest camí es troba la torre de Roc.

CAMÍ DELS OMETS

Comença en el camí de les Valls, junt a la zona escolar entre els polígons 51-65 i continua deixant a la dreta la Somnàmbula o muntanyeta de l'Aigua Fresca. Acaba en la carretera N-340, entre els mateixos polígons que comença.

CAMÍ DE BENAVIDES

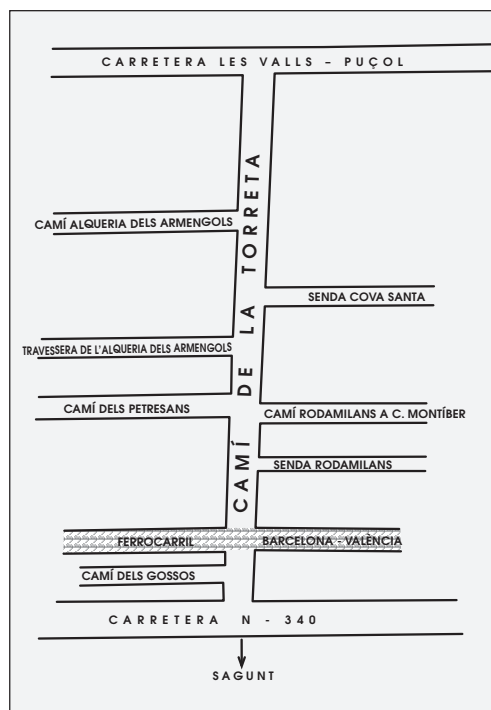
Comença a la dreta del camí de les Valls al polígon 21, deixant la muntanya Cabeçolet a la seua dreta, i quan entra pel polígon 22, a les rodalies del camí de la Creu de la Victòria, pren el nom d'Uixó, antigament conegut com Camitxó.

Aquest camí és creuat fora del nostre terme pels accessos de la carretera N-340 a Faura, Quartell i Benavites.

CAMÍ DE CAMPANER

Naix a la part dreta del tram final del camí de les Valls i s'endinsa pel polígon 21 al terme de Benifairó de les Valls.

CAMÍ DE LA TORRETA

Comença a la carretera N-340 entre els polígons 62-64, creua la via del tren València-Barcelona per un pont i continua cap a la mar fins la carretera

Alqueria motor dels Armengols. Detall: subpartida, motor i camí.

Foto: EVA VELA/MARC FERRI

Puçol-les Valls on acaba. El lloc es conegut com el Pont de la Vela i està situat entre els polígons 54-56.

En aquest camí comencen els dels Gossos, senda de Rodamilans, travessera de l'Alqueria dels Armengols, i Cova Santa. També acaben els de Rodamilans, Petresans, i Alqueria dels Armengols.

CAMÍ DELS GOSSOS

Només deixar la N-340, a l'esquerra del camí de la Torreta, comença aquest camí que va paral·lel a la via del tren i acaba al camí de Palmosa. Tot el recorregut el fa pel polígon 63. Abans s'anomenava camí vell de Palmosa.

SENDA DE RODAMILANS

Comença a la dreta del camí de la Torreta prop del començament de la sèquia del Cau, creua el camí Rodamilans pel punt on es troba la coneguda Olivera de Rodamilans i continua cap al camí del Motor de Rodrigo, el creua i acaba al camí de Montíber, a les rodalies del camí dels Gravals. Aquesta senda en alguns trams s'ha convertit en camí.

CAMÍ DE RODAMILANS

Entre els polígons 61-64 comença aquest camí que naix al de Montíber i acaba al de la Torreta,

seguint sempre entre els polígons 61-64. Com hem assenyalat a l'anterior camí-senda, els dos camins es creuen front a l'Olivera de Rodamilans.

CAMÍ DELS PETRESANS

A pocs metres de la A-7, al lloc conegut com el Portasgo, comença aquest camí entre els polígons 52-63, a la carretera N-340 i acaba al camí de la Torreta entre els polígons 53-62 havent creuat abans el camí de Palmosa.

TRAVESSERA DEL CAMÍ DE L'ALQUERIA DELS ARMENGOLS

Des del camí de la Torreta i prop d'on s'acaba el camí dels Petresans comença aquest camí que està situat entre els polígons 53, 61. Acaba al camí de l'Alqueria dels Armengols a la part de baix de l'Alqueria.

CAMÍ DE L'ALQUERIA DELS ARMENGOLS

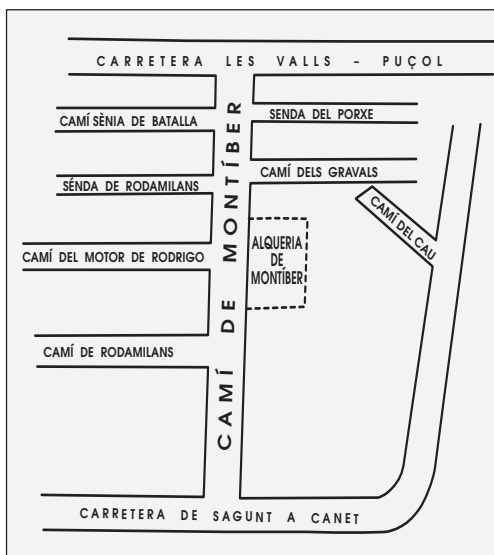
Naix a la carretera N-340 als Hostalars front al monument de la Creu de la Victòria entre els polígons 23-52 i acaba al camí de la Torreta entre els polígons 53-54. També es conegut com dels Hostalars i a més a més és la continuació del camí de la Creu de la Victòria.

Sobre la via del ferrocarril existeix un pont, però en arribar a l'A-7 i no haver-hi pont per creuar-la s'ha de buscar per l'esquerra el camí del Real, o per la dreta el de Palmosa, per continuar després pel mateix camí.

SENDA DE LA COVA SANTA

Ix del camí de la Torreta entre els polígons 60-61 cap a la carretera Puçol-les Valls en sentit al terme de Canet, on acaba.

CAMÍ DE MONTÍBER

Comença a la carretera de Sagunt-Canet entre els polígons 31-64, passa per l'alqueria del mateix nom i acaba a la carretera Puçol-les Valls entre els polígons 30-61.

Principi de la carretera Sagunt-Canet d'En Berenguer. Finals del any 80. Foto: HIGUERAS

A aquest camí s'aboquen la senda i el camí de Rodamilans, els camins del Terrer, Motor de Rodrigo, Gravals, Sènia de Batalla, Colomer i senda del Porxe. A la nostra gent major els hem oït dir que el camí de Montíber començava al de Rodamilans i aquest a la carretera de Canet.

CAMÍ DEL MOTOR DE RODRIGO

Comença al camí de Montíber al polígon 61, front a l'Alqueria de Montíber i acaba dins el mateix polígon i no hi té altra eixida.

CAMÍ DELS GRAVALS

A la part de baix de l'alqueria de Montíber comença aquest camí entre els polígons 30-31 i acaba dins els mateixos polígons molt a prop del terme de Canet d'En Berenguer. No hi té eixida.

CAMÍ DEL CAU

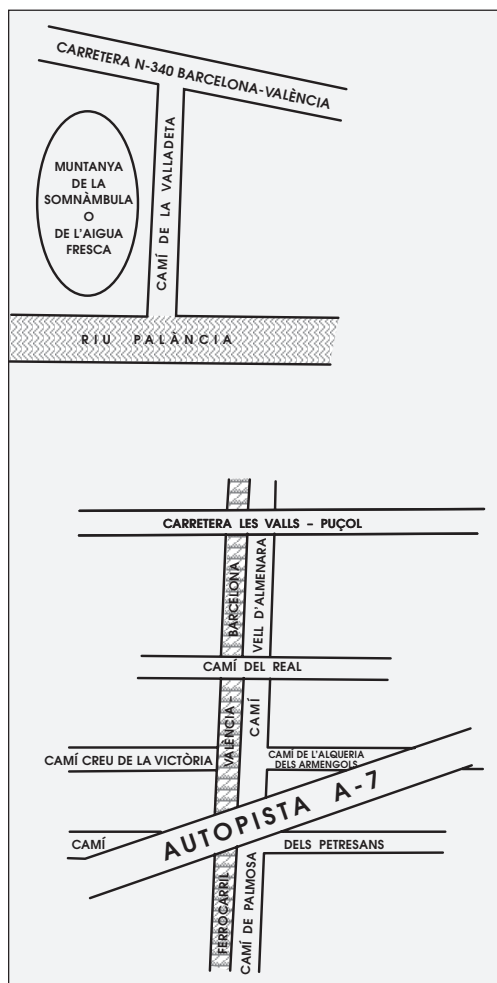
Comença a la carretera de Sagunt a Canet al polígon 31 al Km 2,300 aproximadament i acaba dins el mateix polígon a les rodalies del camí dels Gravals. No hi té eixida. També és coneix com el camí de les Columnes per haver-hi una línia d'alta tensió.

CAMÍ DE LA CREU DE LA VICTÒRIA

Ix entre els termes de Faura i Benifairó cap al de Sagunt pels polígons 21-22 i acaba a la N-340. A continuació es diu camí Alqueria dels Armengols. A les Valls es coneix el tram, de camí entre la N-340 fins al ferrocarril, com camí dels Hostalars. Aquest camí pren el seu nom per estar situat al seu marge la Creu de la Victòria, creu que es va construir per commemorar la victòria sobre els agermanats l'any 1621, en la batalla que es produí entre Sagunt i Almenara.

CAMÍ DEL REAL

Des del polígon 23 junt a la carretera N-340 naix aquest camí que creua l'A-7 per un pont aeri i acaba a la carretera Puçol-les Valls entre els polígons 54-55.

CAMÍ DE PALMOSA

En creuar la carretera N-340, on s'ajunten els polígons 51, 65, 63 i 62 i on acaba el camí dels Omets, comença el de Palmosa que està traçat quasi en paral·lel a la via fèrria València-Barcelona i acaba en arribar al camí de l'Alqueria dels Armengols, entre els polígons 53, 54.

CAMÍ VELL D'ALMENARA

Comença just on acaba el camí de Palmosa, segueix en la mateixa direcció fins arribar a l'estació de les Valls i se'n ix del terme de Sagunt pel polígon

24. És conegut com Vell d'Almenara perquè els nostres avantpassats l'utilitzaven per anar a la veïna vila d'Almenara. Antigament era conegut com camí de la Serp, nom que la tradició relaciona amb la mort del mític capità d'Hèrcules, Zakint, que faltà per la mossegada d'un rèptil.

CAMÍ DE LA VALLADETA

Comença a la carretera N-340 polígon 65, junt a la muntanya de la Somnàmbula (de l'Aigua Fresca) i acaba uns 100 metres més baix de les restes del pont romà al lliit del riu Palància. Aquestes restes es coneixen popularment com els Pilons.

CAMÍ DE CANET-LES VALLS

És aquesta una de les poques vies de comunicació que entren i ixen del nostre terme en sentit Nord-Sud, amb categoria menor de carretera. Possiblement algun dia fos camí rural que el pas del temps o les necessitats de comunicació han convertit en carretera. Forma part de la carretera coneguda com Puçol-les Valls.

En eixir del terme de Canet entra al nostre pels polígons 29-30 i seguint en direcció nord, creua l'A-7 el ferrocarril València-Barcelona i arriba a la N-340 al punt conegut com el Ventorrillo on acaba.

En aquesta via de comunicació comencen els camins de Rocafull, Batle, Mangrano, Marjals d'Almardà, i acaben els de Montíber, Torreta i Real. El creuen els de Mitgers i Vell d'Almenara.

CAMÍ DE ROCAFULL

Comença al polígon 29 a la carretera de Canet-les Valls a les rodalies del camí Corral del Batle i acaba a aquest camí front a la finca coneguda com el Motor del Sol.

CAMÍ DEL CORRAL DEL BATLE

Ix de la carretera Canet-les Valls entre els polígons 28, 59 i seguint cap a la mar acaba a les cases d'Almardà al polígon 27.

CAMÍ DE MANGRANO

Comença al polígon 57 i va des de la carretera Canet-les Valls al lloc conegut com el Pont de la Vela, front on acaba el camí de la Torreta i acaba el de Cantarrana, entre els polígons 56, 57.

CAMÍ DE LES MARJALS D'ALMARDÀ

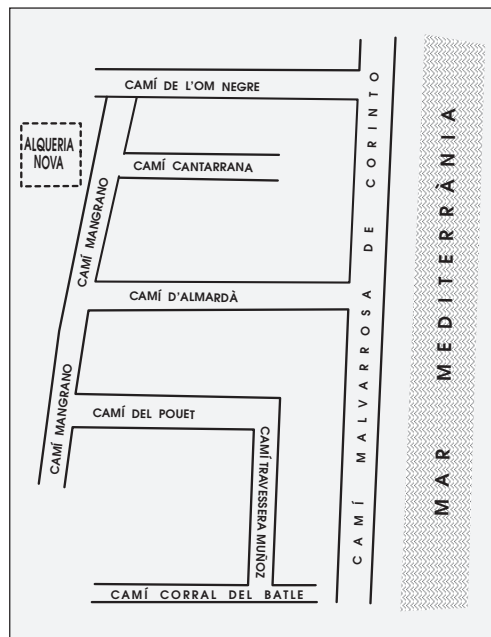
Comença als polígons 56-57 des de la carretera Canet-les Valls als límits de l'Alqueria Nova i acaba al camí d'Almardà entre els polígons 56-58.

CAMÍ DELS MITGERS

Baixa des del camí del Real al polígon 55 i segueix cap a la mar creuant la carretera Canet-les Valls i acaba al camí de l'Om Negre al polígon 56.

CAMÍ DE LA MALVA-ROSA DE CORINTO

Aquest camí va paral·lel a la mar. Ix des del camí Corral del Batle entre els polígons 27-28, passa per la Salinera (que estava a la dreta del camí poc abans d'arribar a la finca de Penya) i ix del nostre terme pel polígon 26 entrant al d'Almenara. Segueix cap al port de Borriana amb el nom de Camí de la Serratella.

CAMÍ DEL POUET I TRAVESSERA MUÑOZ

Comença al camí de Mangrano i va pel polígon 58. Aplega a un lloc on gira a la dreta. A partir d'aquest punt fins al final, on es troba el camí del Corral del Batle, a la part baixa del motor del Sol, s'anomena Travessera de Muñoz.

CAMÍ D'ALMARDÀ

Entre els polígons 56, 58 en el punt on s'uneixen els camins Mangrano i Marjals d'Almardà, comença aquest camí que va pel polígon 58 en direcció a la mar i acaba a la marjal, vora la sèquia del Rei.

CAMÍ DE CANTARRANA

Comença entre els polígons 56-57, al lloc conegut com Alqueria Nova i seguint cap a la mar acaba a la marjal.

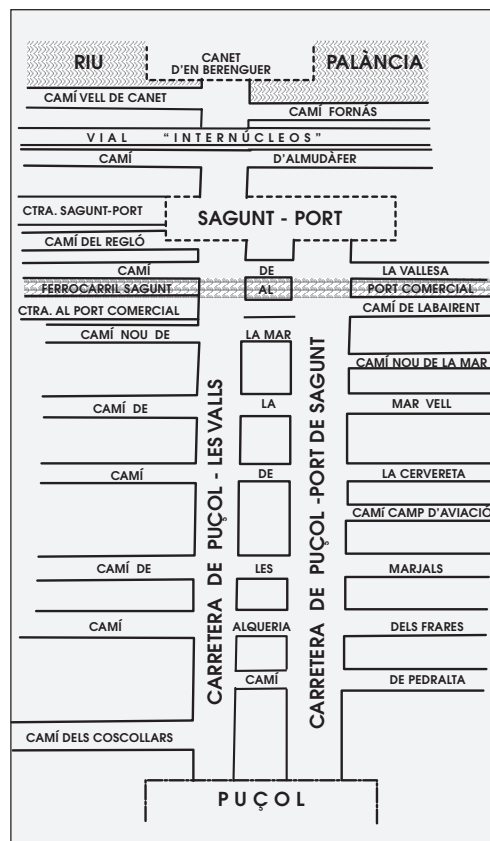
CAMÍ DE L'OM NEGRE

En aquest camí situat més al nord-est del terme va en sentit est-oest. Ix del terme de Quartell i entra al nostre pels polígons 24, 56 i acaba al camí de la Malva-rosa al lloc conegut com la finca de Penya.

CARRETERA PUÇOL-LES VALLS (FINS CANET)

Aquesta carretera és també coneguda com Traversera Puçol-les Valls. Comença a Puçol i entra al terme de Sagunt entre els polígons 40,79. En arribar a l'encreuament amb el ferrocarril Sagunt al Port, està tallada i desviada per on s'ha volgut, sense tenir en compte l'interés de l'agricultura. Al llarg dels anys ha estat abandonada i no podia circular cap vehicle, doncs estava plena de clots i males herbes. L'any 1995, després de moltes gestions per part del Consell Agrari de Sagunt, ha estat reparat i asfaltat el tram Puçol al Port de Sagunt. Ara està tallada per la construcció de la carretera de Sagunt al port marítim. Fins aquest punt s'ha convertit en un camí rural; i substituïda per la carretera de la IV planta (Puçol-Port de Sagunt). Una volta es creua el pas a nivell per davant la cimentera Ferroland, continuava en direcció Canet i arribava a la carretera de Sagunt al Port al seu pas pel lloc conegut com Sant Carles. Dobla cap a la dreta i passa entre l'Amulatori de la S. S. i l'antic sanatori d'A.H.V. i pel primer encreuament a l'esquerra es pren cap a Canet. Passa per la porta del Cementiri del Port de Sagunt i ix del nostre terme pels polígons 33, 34. Entra al de Canet. Creua la població i el seu terme i acaba prop de les Valls, al lloc conegut com el Ventorrillo al terme de Sagunt. En aquesta carretera acaben els camins dels Coscollars i Regló, comencen els de Labairent, camp d'Aviació i Pedralta; el creuen el d'Almudàfer, Vallesa, Nou de la Mar, de la Mar Vell, Cervereta, Marjals i Alqueria dels Frares. A la part nord i vora el

riu Palància també acaba el camí Vell de Canet i comença el del Fornàs.

CAMÍ DELS COSCOLLARS

Comença al camí dels Rols entre els polígons 80, 96 al lloc conegut com la Vinya Buida i acaba a la carretera de Puçol-les Valls entre els polígons 97, 40.

A Puçol aquest camí s'anomena camí del Mig.

CAMÍ DE LA PEDRALTA

Des de Puçol en direcció les Valls, el primer camí important que ens trobem a la dreta d'aquesta carretera és el camí Pedralta. Està entre els polígons 40, 95 i entre els camins Coscollars i Marjals. Creua la sèquia de l'Arrif i acaba al camí Assegador dels Moros, entre els polígons 38, 78.

CAMÍ DE L'ALQUERIA DELS FRARES

Aquest camí comença entre els polígons 95, 98 al lloc en que els camins dels Rols (o Vinya Buida) s'ajunta amb el de les Marjals i acaba després d'haver creuat la carretera Puçol-les Valls i Puçol-Port de Sagunt en el camí de la Pedralta entre els polígons 39, 78. Aquest camí, en creuar el de la Pedralta i en direcció a Puçol, s'anomena de les Alqueries.

CAMÍ DE LES MARJALS

Comença al camí de la Mar Vell. És el segon a la dreta entre els polígons 86, 97. Creua el ferrocarril Sagunt al Port i és creuat per la carretera Puçol-Port de Sagunt. Acabava al camí de l'Assegador dels Moros, entre els polígons 38, 77.

CAMÍ DEL CAMP D'AVIACIÓ

Té el seu principi a la carretera Puçol-les Valls entre els polígons 94, 98 a les rodalies de l'encreuament del camí de la Cervereta. Creuant la carretera Puçol-Port de Sagunt; també creua la sèquia de l'Arrif i acaba al camí de l'Assegador dels Moros entre els polígons 76,77. El camí, pels anys 1938-50, era el millor del terme municipal, ja que, en ser el de servei al camp d'Aviació, estava fet de pedra xafada.

CAMÍ DE LA CERVERETA

Ix del camí de la Mar Vell, entre els polígons 93, 98 i després de creuar les carreteres de Puçol-les Valls i Puçol-Port de Sagunt acaba al camí del Camp d'Aviació entre els polígons 93, 94.

CAMÍ DE LA MAR VELL

Comença al pas a nivell del ferrocarril, vora l'estació de Sagunt. Quan arriba al Polígon Sepes dobla cap a la dreta, passa sobre el ferrocarril del Port de Sagunt, segueix fins la mar, creua la carretera d'accés al port comercial, continua en direcció al Grau, passa pel pont de Penya i després creua la carretera de Puçol-les Valls. Més avall creuava la

carretera Puçol-Port de Sagunt. Després passa sobre la sèquia de l'Arrif poc abans d'aplegar a l'Alqueria San Marcos i acaba al Grau Vell en el polígon 37.

Arribat a aquest punt no voldríem passar per alt unes referències a aquest entranyable camí que a tots els saguntins amants de l'agricultura ens suggereix el camí probablement més antic del terme i alhora més estimat. L'any 1995 ja no creuava la carretera Puçol-Port de Sagunt, perquè certes persones han consentit la col·locació d'una tanca metàl·lica per tallar el camí en aquest punt. Creiem que per part del Ministeri d'Obres Públiques s'hauria d'haver demanat assessorament a les persones que representen l'agricultura local i haver construït un pont sobre la carretera, al temps que deixaven el seu traçat original. Amb aquest benvolgut camí tindríem la seguretat d'evitar qualsevol tipus d'accident a l'hora de creuar la carretera, ja que el traçat i les seues característiques actuals representen un perill potencial per tots els que l'han de creuar. Igualment ocorreix a l'inici, a l'estació de Sagunt, ja que diàriament es posen en perill les persones que creuen el pas a nivell per no tenir a les portes del segle XXI un pont per salvar aquesta dificultat de trànsit que la vida moderna ha imposat i du un perill constant i de forma continuada. Aquest any 2002 quedarà obert un pont nou per salvar aquesta dificultat.

La importància i l'antiguitat del camí queda patent, en començar o acabar els següents: dels Rols, de les Marjals, Nou de la Mar, del Quint, de la Quadrella, de la Cervereta i el del Pont de la Dula. El creuen les carreteres de Puçol-les Valls, d'accés al Port comercial i la de Puçol-Port de Sagunt. També el ferrocarril de Sagunt al Port.

CAMÍ NOU DE LA MAR

No fa molts anys, aquest camí començava en el de la Mar Vell, al mateix punt on aquest gira cap a la dreta. El Nou continuava recte per dins el polígon Sepes, creuava el pas a nivell de la via fèrria que va al Port. Quan arribava a la carretera Puçol-les Valls, front a la finca la Cassola per l'esmentada carretera i a uns 200 m. cap a Puçol es troba la continuació del camí doblant a l'esquerra. En arribar a la sèquia l'Arrif acaba al camí de la Mar Vell.

En l'actualitat per poder accedir al camí Nou de la Mar es va pel camí de la Mar Vell i, quan aquest

ha creuat la carretera que va al port comercial, es dobla a l'esquerra i pel camí de servei de la carretera s'arriba a l'encreuament amb el camí Nou de la Mar, en les rodalies de la carretera Puçol-les Valls. A partir d'ací ja segueix el seu traçat normal.

CAMÍ DE LABAIRENT

Comença a la carretera Puçol les Valls, al polígon 91, creuava la carretera Puçol-Port de Sagunt i acabava a la travessera Tamarit-Palmereta al mateix polígon.

CAMÍ DE LA VALLESA

Al polígon 86, per darrere les cases conegudes com Baix Vies, comença el camí i acaba després d'haver creuat la via del ferrocarril Sagunt al Port i la de Puçol-les Valls a l'alçada de la cimitera Asland, i en la finca del mateix nom. Avui, quan aquest camí arriba al polígon Sepes, entra a un laberint i es perd, com tants i tants camins que ara es troben tallats, desviats, desapareguts, etc. De totes aquestes anomalies hi ha un perjudicat que no es més que el llaurador saguntí. Des d'ací demanem que se'ls defense perquè no hi hagen desfetes urbanístiques de comunicacions que repercutisquen directament als accessos de les explotacions agràries.

CAMÍ DEL REGLÓ

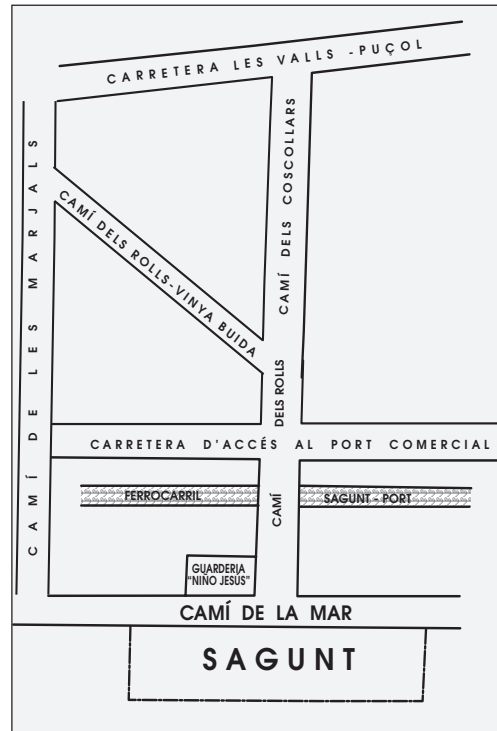
Comença a la carretera Sagunt al Port, al polígon 33, i acaba a la carretera Puçol-les Valls al polígon 69. El tram final d'aquest camí ja és un carrer del Port de Sagunt.

CAMÍ D'ALMUDÀFER

Partint del camí Vell de Canet, continua fins les proximitats del motor de Noguera, trobant-se a la divisòria dels polígons 33, 67. Segueix en direcció a la mar i s'endinsa als carrers de Port de Sagunt per acabar entre els polígons 70, 71.

CAMÍ DEL BARRAQUERO

Comença al mateix lloc que el camí Vell de Canet i acaba al d'Almudàfer, entre els polígons 33, 67 a les rodalies del barri del Baladre.

CAMÍ DE FORNÀS

Als límits de la carretera Puçol-les Valls amb el riu Palància, abans de creuar-lo, naix aquest camí a la dreta, entre els polígons 34, 70. Segueix cap a la mar i avui en dia continua per la població del Port de Sagunt. Acaba a la mar Mediterrània.

CAMÍ VELL DE CANET

A les afores de Sagunt, vora el pont del ferrocarril València-Barcelona, naix aquest antic camí que transcorre per les vores del riu Palància, i arriba fins la carretera Puçol-les Valls. Aquest va ser el primer camí que va comunicar Sagunt amb els primers habitants del seu port.

Una nova carretera uneix Sagunt i Port de Sagunt coneguda com "Internúcleos". Naix al final de l'Avinguda dels Sants de la Pedra i acabarà a vora mar.

CAMÍ DELS ROLLS

Quasi ja no queden camins de terra, ni tampoc carros. Valga un exemple, el camí dels Rolls a 24-8-94.

Foto: HIGUERAS

Comença al camí de la Mar Vell entre els polígons 80, 95, vora la guarderia Niño Jesús. Creua el ferrocarril Port de Sagunt per un pont elevat de nova construcció i també és creuat a nivell per la nova carretera d'accés al port comercial. Acaba al camí de les Marjals entre els polígons 95, 98 a les rodalies de la carretera Puçol-les Valls. Cal dir que el tram entre el lloc conegut com Coscollars i els Rolls, que va per l'esquerra, fins a les Marjals, és més conegut com camí Vinya Buida que com camí dels Rolls.

CAMÍ DE LES ALQUERIES

Comença al terme de Puçol i entra al de Sagunt entre els polígons 39, 40 i acaba al camí de la Pedralta entre els polígons 39, 78. Reb aquesta denominació per ser el camí que des de Puçol va a les alqueries de l'Advocat, dels Frares i de l'Arrendador.

CAMÍ DE L'ASSEGADOR DELS MOROS

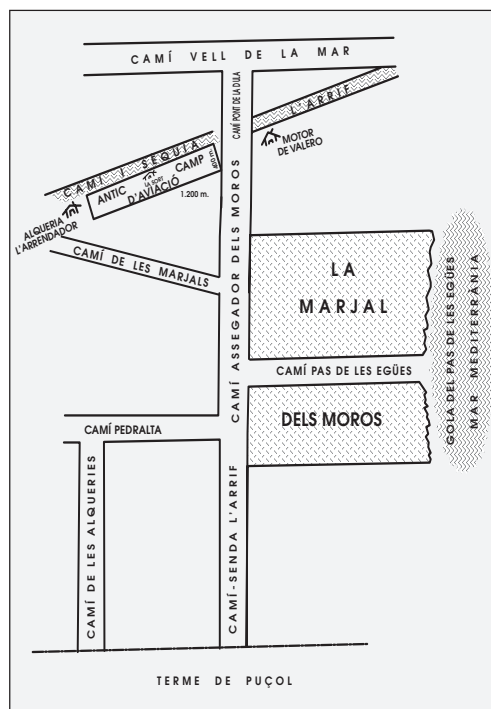
Comença entre els polígons 38, 39 en la subpartida anomenada els Moros i passa per la part de baix del Camp d'Aviació continuant fins a la cruïlla formada per la sèquia l'Arrif-Motor de Valero, des d'on continua amb el nom de Pont de la Dula. Les finques entre el camí i la mar són la Marjal dels Moros.

CAMÍ DEL PONT DE LA DULA

Des del camí de la Mar Vell, vora els polígons 75, 93, comença aquest camí front la finca coneguda com el Parrante. Acaba a la sèquia de l'Arrif junt al motor de Valero i a partir d'ací s'anomena Assegador dels Moros.

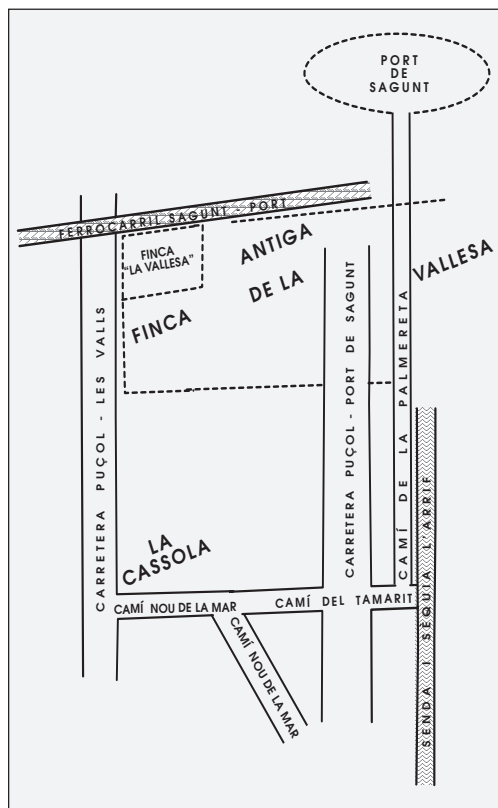
CAMÍ DEL PAS DE LES EGÜES

Comença entre els polígons 38, 77 a poca distància d'on acaba el camí de les Marjals en el camí de l'Assegador del Moros i acaba en la mar, a la gola que porta el seu mateix nom.

CAMÍ DEL TAMARIT

Quasibé al final del camí Nou de la Mar, i a uns 500 metres de la carretera Puçol-les Valls, comença entre els polígons 74, 91. Després de creuar la carretera Puçol-Port de Sagunt acaba a la senda i sèquia de l'Arrif.

CAMÍ DE LA PALMERETA

Començava al camí del Tamarit i en direcció al Port de Sagunt passava per la finca coneguda com la Vallesa i acaba en el carrer de la Palmereta. Aquest camí creuava terres de cultiu d'AHV i quan construïren els nous tallers desviaren el camí uns dos quilòmetres. Li donaren el traçat cap a Sagunt i a l'alçada de Biensa creuava les vies i prenia de nou la direcció a la mar fins al carrer de la Palmereta.

CAMÍ DE LLÍRIA

Naix al final del carrer de la Pau, passa per davant del Cementeri, creua la carretera Sagunt-Burgos pels Partidors i continua en direcció a Puçol. Creua l'autopista A-7 i ix del terme de Sagunt pels polígons 41, 42. Aquest camí té la condició de vereda. També és conegut com Partidors, Sant Jaume i Penoso.

CAMÍ DE L'ALQUERIA DE GAUSA

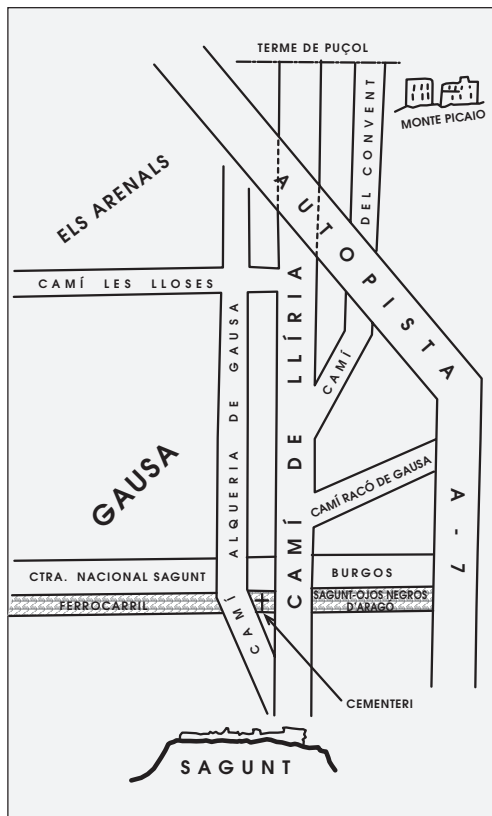
Comença al mateix lloc que el camí de Lliria, al final del carrer de la Pau. Passa per la part de baix del Cementeri, creua la carretera Sagunt-Burgos i acaba a la carretera N-340 al límit amb Puçol en el polígon 41, en el lloc conegut com els Arenals.

CAMÍ DEL RACÓ DE GAUSA

Comença al camí de Lliria entre els polígons 43, 81 en el lloc conegut com el Rabosero i acaba en el polígon 44 en les rodalies del camí del pla d'En Bou. Creua l'A-7 per baix.

CAMÍ DEL CONVENT

Prop de la finca coneguda com el Primer Penoso (entre els polígons 42, 43), comença aquest

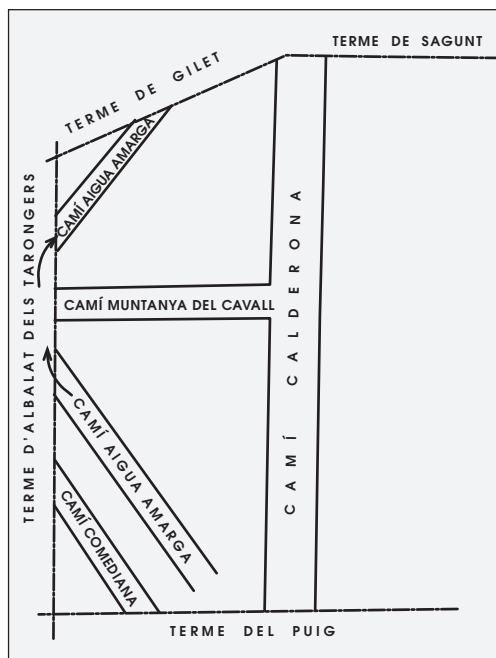
camí que naix des del de Lliria. Acaba en el terme de Sagunt i en els mateixos polígons que comença, després d'haver recorregut la part baixa de la urbanització Mont Picaio.

CAMÍ DE LES LLOSES

Comença al camí de Lliria a la zona coneguda com el Penoso, al polígon 41. Creua el camí de l'Alqueria de Gausa i acaba al camí de servei de la carretera N-340 front a l'estació dels Coscollars.

CAMÍ DE LA CALDERONA

Des del terme municipal del Puig a la N-340 al lloc conegut com la Cartoixa, comença aquest camí entre els polígons 44, 45. Ix del terme de Sagunt entre els mateixos polígons que començà i s'endinsa després en el terme de Gilet.

CAMÍ DE LA COMEDIANA

Procedint del terme del Puig, entra en el de Sagunt creuant part dels polígons 46 i continua

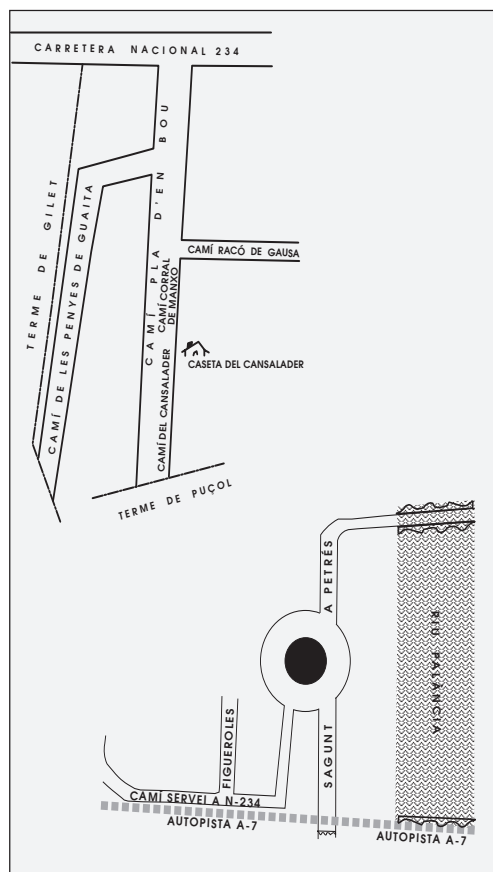
després fins al terme d'Albalat a l'alçada del pla de Pavia.

CAMÍ DE L'AIGUA AMARGA

Des del terme de Sagunt comença aquest camí, va en direcció al terme d'Albalat. Pel polígon 45 ix del terme d'Albalat i torna a entrar en el de Sagunt buscant el terme de Gilet pel mateix polígon anterior, entre el pic de l'Àguila i el coll de la Calderona.

CAMÍ DE LA MUNTANYA DEL CAVALL

Procedent del terme del Puig, pel mateix camí de la Calderona, entre els polígons 45 i 46, ix del terme de Sagunt i entra en el d'Albalat.

CAMÍ DEL PLA D'EN BOU

Antigament començava a la carretera de Sagunt a Petrés, és el segon camí a l'esquerra. Passava per baix del ferrocarril de Sagunt a Saragossa, seguidament per un pont que salvava la via del miner Sagunt-Ojos Negros i després creuava la carretera Sagunt-Burgos. Aquest tram descrit està tancat al trànsit com a conseqüència de la construcció de la nova autovia N-234. Ara el camí comença a la N-234, al lloc on abans creuava, entre els polígons 44, 81 i arriba fins al terme de Puçol, entre els polígons 43, 44. Entre la N-234 i el camí del Racó de Gausa és conegut com camí del pla d'En Bou i des d'aquest cap a Puçol fins la caseta del Cansalader s'anomena camí del Corral de Manxo i des de la caseta del Cansalader fins a la zona residencial dels Monestirs s'anomena camí de la Caseta del Cansalader.

CAMÍ DE LES PENYES DE GUAITA

Comença en el camí del pla d'En Bou, entre els polígons 44, 81, i després continua vorejant el polígon 44 i va entrant i eixint varies voltes en el terme de Gilet fins arribar a la zona anomenada el Palleràs, dins del mateix polígon.

CAMÍ DE FIGUEROLES

S'accedeix des de la rotonda de Sagunt a Petrés al camí de servei de l'autopista i en arribar a aquest camí es gira a la dreta en direcció a Gilet, on acaba. Fa el seu recorregut pel polígon 47. Antigament era conegut com camí de Gilet.